

1. JAUTĀJUMI IZLEMŠANAI PAR KŪDRĀJU AUGSNĒM:

1.1. Vai kūdrāju augsne identificējama pēc šādiem trīs kritērijiem?

LAD lauku bloku kartē kartogrāfiski identificējamas kūdrāju augsnes platības references slānis, atbilstoši šiem kritērijiem:

- tā ir kūdrāju augsne, kas ir atzīmēta kūdraugsnes izplatības kartē, sagatavotā saskaņā ar Ministru kabineta 2020. gada 18. februāra noteikumiem Nr. 93 "Norvēģijas finanšu instrumenta 2014.–2021. gada perioda programmas "Klimata pārmaiņu mazināšana, pielāgošanās tām un vide" īstenošanas noteikumi" un pieejama VAAD informācijas sistēmā, un
- tā ir iekļauta augsnes kartē, kas sagatavota, veicot augsnes kartēšanu no 1960. līdz 1991. gadam, un kas pieejama VAAD Kultūraugu uzraudzības valsts informācijas sistēmas Lauksaimniecībā izmantojamās zemes pārvaldības sistēmas lauksaimniecībā izmantojamās zemes augšņu kartēšanas datubāzē un publicēta valsts vienotajā ģeotelpiskās informācijas portālā, un nogabala augsnes apakštips ir apzīmēts ar Vgt, VGt, VGT, Pgt, PGt, PGT, AGT, AT, Tz, Tzg, Tp, Tpg, Ta, Tag, un
- tā aizņem vismaz 0,3 hektārus un vismaz 65% no lauku bloka platības **pēc stāvokļa uz 2024.gada 30.jūniju.**

Atbalsta piedāvātos kritērijus:

Neatbalsta piedāvātos kritērijus:

1.2. Vai ir atbalstāma šāda kārtība darbībai gadījumos, ja lauksaimnieks nepiekrīt, ka tā rīcībā esošais lauks ir identificēts kā kūdrāju augsne?

- Ja lauksaimnieks uzskata, ka viņa rīcībā esošā un par kūdrāju augsni identificētā platība neatbilst kūdrāju augsnes definīcijai, tas elektroniski iesniedz VAAD iesniegumu ar lūgumu veikt pārbaudes par platības atbilstību definīcijai. Iesniegums paraugs pieejams VAAD tīmekļa vietnē.
- Lai noteiktu identificētās kūdrāju augsnes platības atbilstību kūdrāju augsnes definīcijai, izmantojami augšņu agroķīmiskās izpētes, agroķīmisko pakalpojumu sniedzēju dati vai augsnes paraugu analīzes par augsnes organiskās vielas saturu. Par derīgiem atzīstami augsnes agroķīmiskās izpētes vai agroķīmisko pakalpojumu sniedzēju dati vai augsnes paraugu analīžu rezultāti, ja tie nav senāki par 7 gadiem, bet īpaši (nitrātu) jutīgajās teritorijās – par 5 gadiem, un analīzes ir veiktas augšņu jomā akreditētā Eiropas Savienības laboratorijā. Augsnes analīzes un augšņu agroķīmiskā izpēte, kas veikta pēc 2024. gada 1. jūnija, ir ņemama vērā, ja augsnes paraugi ir noņemti, veicot piesaisti koordinātām, izmantot globālo pozicionēšanas sistēmas ierīci.
- Ja augsnes analīžu vai augšņu agroķīmiskās izpētes dati nav VAAD rīcībā, tad lauksaimnieks kopā ar iesniegumu iesniedz augsnes analīzes parauga datus par organiskās vielas saturu vai norāda, ka VAAD veic augsnes analīzes un nosaka augsnes organiskās vielas saturu.
- Pamatojoties uz augsnes analīžu vai agroķīmiskās izpētes datiem, kuros norādīta informācija par organiskās vielas saturu, ja organiskās vielas sastāvs nepārsniedz 35%, tad nosakāms, ka platība neatbilst kūdrāju augsnes definīcijai, bet, ja organiskās vielas sastāvs pārsniedz 35%, tad nosakāms, ka platība atbilst kūdrāju augsnes definīcijai.

PAR KŪDRĀJU AUGSNES KARTĒM UN 2.LLVS

- Ja VAAD konstatē, ka kūdrāju augsnes platība neatbilst kūdrāju augsnes definīcijai, tad LAD koriģē platības robežas vai izņem platību no LAD lauku bloku identifikācijas sistēmas lauku bloku kartes kūdraugšņu slāņa.

Atbalsta:

Neatbalsta:

2. PAPILDUS INFORMĀCIJA PAR 2.LLVS STANDARTU

Saskaņā ar KLP stratēģiskā plāna Regulu 2021/2115 dalībvalstīm ir jāievieš 2. LLVS standarts. Ja dalībvalstij, lai izveidotu pārvaldības sistēmu, ir vajadzīgs vēlāks termiņš, tad var 2. LLVS standartu piemērot no 2024. vai 2025. pieprasījumu gada.

Latvijas KLP Stratēģiskajā plānā 2023. - 2027. gadam (turpmāk – KLP SP) 3.10. sadaļā ir noteikts, ka 2. LLVS standarts Latvijā tiks ieviests no 2025. gada, kad būs pieejams atjaunots kartogrāfiskais materiāls par kūdrāju augsnēm lauksaimniecības zemēs Latvijā.

KLP SP ir noteiktas sekojošas prasības mitrāju un kūdrāju aizsardzībai, un **ar sarkanu** iezīmēti grozījumi, kas š.g. 31. maijā tika iesniegti EK:

1. Lauksaimniecības zemē esošu mitrāju un kūdrāju platībās, kurā **atrodas ilggadīgo zālāju platības izmanto-lauksaimnieciskajai darbībai**, zemes aršanu **dziļāk kā 20 cm** veic ne biežāk kā vienu reizi 5 gados vai to aparšana ir aizliegta, ja to paredz citi normatīvie akti, tostarp par ekoloģiski jutīgajiem ilggadīgajiem zālājiem.

2. Lauksaimniecības zemē esošu mitrāju un kūdrāju platībās, kurus izmanto lauksaimnieciskajai darbībai, nav atļauta **jaunu** meliorācijas sistēmu būvniecība, **rekonstrukcija vai renovācija**, izņemot:

2.1. ārpus aizsargājamām teritorijām tikai gadījumos, ja tiek izmantoti risinājumi, kas nepalielina SEG emisijas no augsnes un tie ir sedimentācijas baseini, divpakāpju meliorācijas grāvji, akmeņu krāvumi, meandrēšana, kontrolētā drenāža, mākslīgie mitrāji, **hidroloģiskā režīma atjaunošana**, koka šķeldas bioreaktori, piesātinātās buferjoslas vai šo elementu kombinācijas. ZMNĪ izsniedz tehniskos noteikumus, lai īstenotu videi draudzīgus meliorācijas sistēmu elementus.

2.2. NATURA 2000 teritorijās un īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, ja to paredz īpaši aizsargājamās dabas teritorijas dabas aizsardzības plāns.

2. 3. gadījumus, kad meliorācijas sistēmas nedarbojas mitrāju un kūdrāju platībās, kas ietekmē meliorācijas sistēmas funkcionēšanu blakus esošajās platībās.

Kūdrāju augšņu platības pēc ZM piedāvātiem kritērijiem, kas norādīti 1.1. apakšpunktā

		LAD lauki	Ilggadīgie zālāji	Citas kultūras
Kopā		12 224 ha	7 240 ha	4 984 ha
Bez analīzēm		10 088 ha	6 699 ha	3 389 ha
Ar analīzēm	organisko vielu saturs $\geq 35\%$	980 ha	319 ha	661 ha
	organisko vielu saturs $< 35\%$	1 156 ha	223 ha	993 ha

Avots: VAAD

